

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

KPU.5533.118.2015.MF

Protokół kontroli doraźnej

1. Kontrolę przeprowadzono w XIX Liceum Ogólnokształcącym im. Powstańców Warszawy w Warszawie, ul. Zbaraska 1, 04-014 Warszawa, którego dyrektorem jest Pani Anna Piekarska.
2. Kontrolę w dniach 5 i 7 stycznia 2016 roku przeprowadziła: Monika Mizerska - Froń, wizytator Wydziału Kształcenia Ponadgimnazjalnego i Ustawicznego, na podstawie upoważnienia z dnia 22 grudnia 2015 r. nr: KPU.5533.118.2015.MF, wydanego przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
3. Tematyka kontroli: **„Przestrzeganie zasad oceniania i klasyfikowania przez nauczycieli”**.
4. W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowy z: dyrektorem szkoły i zastępcą dyrektora szkoły, przeprowadzono anonimowe ankiety wśród 60 uczniów Liceum „Nauczyciele w oczach ucznia” oraz dokonano analizy następującej dokumentacji:
 - 1) dzienniki lekcyjne klas: IIa - rok szkolny 2015/2016 ,Ia – rok szkolny 2015/2016 oraz Ib rok szkolny 2015/2016 (dzienniki w wersji elektronicznej),
 - 2) „Statut XIX Liceum Ogólnokształcącego im. Powstańców Warszawy z siedzibą w Warszawie przy ul. Zbaraskiej 1” (rozdziały: VI i VIII a),
 - 3) losowo wybrane przedmiotowe systemy oceniania („wymagania edukacyjne z języka angielskiego w roku szkolnym 2015/2016”, „wymagania edukacyjne z biologii na rok szkolny 2015/16”, „wymagania edukacyjne z języka polskiego rok szkolny 2015/16”, „wymagania edukacyjne z matematyki na rok szkolny 2015/2016”),
 - 4) losowo wybrane sprawdzone prace klasowe uczniów klas: Id, IId, IIId, IIIe (z przedmiotów: historia, język angielski, matematyka).
5. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnione nieprawidłowości:

Parafy*.....
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. nr 168, poz. 1324) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

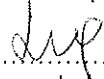
W dniu 15 grudnia 2015 r., do Kuratorium Oświaty w Warszawie wpłynęło pismo od przedstawiciela Rady Rodziców w XIX Liceum Ogólnokształcącym im. Powstańców Warszawy przy ul. Zbaraskiej 1, z wnioskiem o przeprowadzenie w szkole kontroli. W piśmie wskazano między innymi, że w szkole nie respektowane są prawa uczniów i rodziców w zakresie określonym w ustawie o systemie oświaty np: „prace klasowe są oddawane nieterminowo, rodzic o niczym nie jest informowany, a wymagania edukacyjne są owiane tajemnicą”. W odczuciu skarżących „recenzja pracy istnieje tylko u niektórych polonistów przy wypracowaniu, szkoła nie wspiera ucznia, nie informuje go, ani jego rodzica: jak pracować, na co zwrócić uwagę i co poprawić w dalszym uczeniu się”.

Analiza dokumentacji przebiegu nauczania (dzienniki lekcyjne w wersji elektronicznej) wykazała, że nauczyciele zapoznają uczniów z wymaganiami edukacyjnymi niezbędnymi do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych, najczęściej na pierwszych zajęciach z przedmiotów. Świadczą o tym wpisy przeprowadzonych tematów zajęć np.: wpis z dnia 02. 09. 2015 r.; kl. I a: „zapoznanie z PSO z języka polskiego na rok szkolny 2015/16 – zapoznanie z wymaganiami edukacyjnymi z języka polskiego na rok szkolny 2015/16 i zasadami bhp”. Warunki i zasady oceniania w szkole zostały określone w statucie szkoły (rozdział VIIIa – warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego). Szczegółowe warunki i zasady oceniania z poszczególnych przedmiotów zawarto w dokumentach opracowanych przez zespoły przedmiotowe nauczycieli. Pani dyrektor podaje, że wszystkie dokumenty dotyczące zasad oceniania w szkole udostępnione są na szkolnej stronie internetowej. O zasadach oceniania informują uczniów i rodziców poszczególni nauczyciele oraz wychowawcy klas. Ponadto w dniu 02. 09. 2015 r. odbyło się spotkanie pani dyrektor z rodzicami, w trakcie którego rodzice zostali poinformowani o zasadach i kryteriach oceniania w szkole.

Stwierdzić należy, że poddane analizie, losowo wybrane dokumenty określające wymagania edukacyjne z poszczególnych przedmiotów, zawierają liczne nieprawidłowości, niezrozumiałe lub niezgodne ze statutem szkoły zapisy np.:

1. w dokumencie „wymagania edukacyjne z matematyki na rok szkolny 2015/2016” podany akt prawny, na który powołują się autorzy dokumentu t.j. „Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r., w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów egzaminów w szkołach publicznych (z późniejszymi zmianami)” został uchylony i nie obowiązuje.
2. zapis w punkcie 8 ww. dokumentu: „uczeń ma możliwość poprawiania jednej oceny niedostatecznej w semestrze, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela” jest niezrozumiały i sprzeczny z zapisem w punkcie 7 ww. dokumentu: „do uzyskania oceny pozytywnej, konieczne jest również zaliczenie przynajmniej połowy prac klasowych”. Tymczasem zapis w statucie szkoły (rozdział VIII a, §48a, ust 4 pkt. 4 - statutu szkoły) wskazuje, że: „ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu: motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu”. Uniemożliwianie uczniom poprawiania ocen niedostatecznych może mieć duży wpływ na uzyskiwane przez nich oceny śródroczne/końcoworoczne i wzbudza wątpliwości co do zasadności przyjętych kryteriów oceniania.
3. w dokumencie „XIX LO wymagania edukacyjne z biologii na rok szkolny 2015/16” zapis: „do otrzymania oceny końcowej konieczna jest obecność ucznia na sprawdzianach pisemnych oraz uzyskania oceny pozytywnej z 50% prac. Nie spełnienie tych warunków powoduje obniżenie oceny końcowej o jeden stopień.” jest

Parafy*.....
kontrolującego/ych

dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. nr 168, poz. 1324) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

niezrozumiały i nie znajduje odzwierciedlenia ani w statucie szkoły ani w obowiązujących przepisach prawa oświatowego, które nie przewidują możliwości „obniżania oceny końcowej uczniowi o jeden stopień”.

4. w dokumencie „wymagania edukacyjne z języka polskiego rok szkolny 2015/16” zapis: „Przynajmniej raz w roku szkoła przeprowadza próbną maturę. Ocena z niej traktowana jest jako ocena z pracy klasowej...” jest nieprawidłowy. Próbne matury i inne zewnętrzne testy diagnostyczne, przeprowadzane w szkołach, mają na celu rozpoznanie wiedzy i umiejętności uczniów i stanowią jedynie informację dla uczniów i nauczycieli, która może posłużyć do modyfikowania form i metod pracy z uczniem.
5. zapis w punkcie 3 ww. dokumentu: „konsekwencją nieusprawiedliwionej nieobecności w drugim terminie może być ocena niedostateczna” jest nieprawidłowy. Aktualne przepisy prawa oświatowego nie przewidują wystawiania uczniom ocen niedostatecznych za nieusprawiedliwione nieobecności.
6. zapis w punkcie 10 dokumentu „wymagania edukacyjne z języka angielskiego w roku szkolnym 2015/16”: „w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia na pracy klasowej (wagary) nauczyciel może wyznaczyć mu pracę klasową o wyższym stopniu trudności w określonym przez siebie terminie.” jest nieprawidłowy i niezgodny z zapisem §31 ust. 10 statutu szkoły: „uczeń ma prawo do sprawiedliwej, umotywowanej i jawnej oceny stanu wiedzy i umiejętności, wystawionej na podstawie znanych kryteriów”.
7. zapis w punkcie 10 ww. dokumentu; „nauczyciel jest zobligowany oddać uczniom sprawdzone pisemne prace klasowe w terminie dwóch tygodni, wypracowania w terminie trzech tygodni...” jest niezgodny z zapisem §32, ust. 2 statutu szkoły.
8. ponadto stwierdzić należy, że w analizowanych dokumentach przyjęte przez nauczycieli procentowe skale ustalania ocen nie są spójne np.: kryteria oceniania z matematyki określają, że uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą w przypadku uzyskania co najmniej 51% - 60% maksymalnej liczby punktów. Według przedmiotowego systemu oceniania z języka polskiego, otrzymanie oceny dopuszczającej warunkuje uzyskanie przynajmniej 51% - 59% maksymalnej liczby punktów, a z języka angielskiego 51% - 54% maksymalnej liczby punktów itp. Niejednolite kryteria oceniania w ramach oceniania w jednej szkole, mogą wzbudzać wątpliwości co do przyjętego wewnątrzszkolnego systemu oceniania, który powinien być spójny, czytelny i zrozumiały dla uczniów.

Zapis w §48 a, ust. 9 statutu szkoły stanowi, że: „nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę z pracy pisemnej pisemnie informując na pracy o tym, co uczeń zrobił dobrze, a co powinien doskonalić i jak powinien się dalej uczyć...”. W trakcie kontroli dokonano analizy losowo wybranych, sprawdzonych prac pisemnych uczniów klas IIId, IIIId, Id, IIIe, IId (prace klasowe z matematyki, historii i języka angielskiego). Stwierdzić należy, że część okazanych prac zawierała ww. określone w statucie szkoły, sporządzone przez nauczycieli informacje dla ucznia.

Ponadto zapis §48 a, ust. 10 statutu szkoły stanowi, że „uczeń lub jego rodzice nie mogą bez zgody nauczyciela kopiować prac kontrolnych oraz innej dokumentacji dotyczącej oceniania ucznia podczas udostępniania jej do wglądu”. W trakcie rozmowy pani dyrektor stwierdziła, że „nauczyciele nie zezwalają na kopiowanie prac klasowych uczniów ze względu na prawa autorskie opracowanych przez siebie zadań”. Stwierdzić jednak należy, że ww. zapis w statucie szkoły, ograniczający możliwość robienia kopii prac kontrolnych,

Parafy*.....

kontrolującego/ych

dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. nr 168, poz. 1324) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

nie jest zgodny z intencją ustawodawcy, a także z informacją skierowaną 10 listopada 2015 r. do Dyrektorów szkół przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Zapis zawarty w §14 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 843) wskazuje, że: „ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien się dalej uczyć”. Zapis w art. 44e ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r., o systemie oświaty (Dz. U. 2015, poz. 2156), nakazuje szkole określić w statucie sposób udostępniania dokumentacji dotyczącej oceniania ucznia do wglądu uczniowi lub jego rodzicom. Trudno jest uznać, że korzystanie przez ucznia lub rodzica z przedmiotowego zapisu w statucie XIX LO pomoże uczniowi w uczeniu się, wskaże, co robi dobrze, a co musi poprawić. Jak wskazuje pismo MEN: „przy wyborze sposobu udostępniania sprawdzonych prac, szkoła powinna wziąć pod uwagę realne możliwości szybkiego otrzymania przez ucznia i jego rodziców danej pracy np.: przekazanie zainteresowanym oryginału lub kopii... Ważne jest, aby określony przez szkołę sposób udostępniania sprawdzonych prac był w pełni akceptowany przez uczniów i ich rodziców, jako pełnoprawnych uczestników procesu kształcenia” (z pisma strony skarżącej wynika, że nie jest).

Wizytator, wykonujący kontrolę, przeprowadził ankietę wśród 60 uczniów Liceum, w 2 losowo wybranych oddziałach (jedna klasa pierwsza, jedna klasa trzecia).

Większość ankietowanych uczniów (51/60 osób) stwierdza, że nauczyciele poinformowali o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z poszczególnych przedmiotów.

Odpowiadając na kolejne pytanie większość uczniów (48/60 osób) podaje, że nauczyciele poinformowali o zasadach oceniania z przedmiotów. Dwunastu ankietowanych uczniów nie potwierdza tego faktu.

Większość ankietowanych uczniów (40/60 osób) stwierdza, że nauczyciele stosują określone zasady oceniania, **ale 20 uczniów było innego zdania** dodając komentarze np.:

„według statutu mamy prawo do poprawy każdej oceny niedostatecznej ze sprawdzianu, co niestety nie jest przestrzegane...”

„nie mogę poprawiać wszystkich sprawdzianów z matematyki, tylko jeden w semestrze”

„pan ██████████ stawia oceny zależnie od humoru, nie traktując sprawiedliwie uczniów”,

„można poprawić tylko jedną pracę z matematyki”,

„część nauczycieli się do nich nie stosuje np. pan ██████████

„nauczyciele nie pozwalają poprawiać prac klasowych”,

„pan od fizyki nie liczy się z przysługującym nieprzygotowaniem”,

„niektórzy oceniają tak jak chcą”,

„część nauczycieli stosuje”,

„nauczyciele często wprowadzają własne zasady”,

„niektórzy nauczyciele nie respektują statutu, bardzo często zalegają z oddawaniem prac”

Większość uczniów podaje, że nauczyciele poinformowali o sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów (40/60 osób), 20 uczniów nie potwierdziło tego faktu.

Większość uczniów (36/60 osób) podaje, że **nauczyciele nie poinformowali ich o warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna**

Parafy*.....
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. nr 168,poz.1324) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

z poszczególnych przedmiotów. Pozostali uczniowie (24 osoby) stwierdzają, że zostali o tym poinformowani.

Na kolejne pytanie: czy, Twoim zdaniem, nauczyciele sprawiedliwie oceniają Ciebie, większość uczniów zaznaczyło odpowiedź raczej tak (54 osoby), zdecydowanie tak (2 osoby); 4 uczniów udzieliło odpowiedzi raczej nie.

Na pytanie: czy nauczyciele zawsze uzasadniają ocenę ucznia większość ankietowanych uczniów odpowiedziało raczej tak (37 osób), 1 uczeń zdecydowanie nie, raczej nie (15 osób), zdecydowanie tak (7 osób).

Większość uczniów (50 osób) na pytanie: czy nauczyciele zawsze oceniają ucznia za wiedzę i umiejętności, stwierdziło, że raczej tak. Odpowiedź zdecydowanie tak zaznaczyło 5 uczniów. Pozostali uczniowie zaznaczyli odpowiedź raczej nie (5 osób); Uczniowie podawali następujące przykłady:

„za zachowanie co jest osobnym kryterium”,

„często brane jest pod uwagę tak zwane podejście do przedmiotu...”

„niestety nie wszyscy, dla niektórych liczy się zaangażowanie i sympatia”,

„często uczniowie nie mają szansy nadrobienia zaległości i nie jest im udzielana pomoc, aby wyszli ze złej sytuacji”,

„czasem za zachowanie np. za rozmowę na lekcji”,

„za niezapowiedzianą kartkówkę po uprzednim zgłoszeniu nieprzygotowania”,

„była sytuacja, że duża część klasy zgłosiła nieprzygotowanie a nauczyciel i tak kazał napisać kartkówkę”,

„nie zawsze podają dokładny zakres materiału na sprawdziany”,

Na kolejne pytanie: czy nauczyciele terminowo sprawdzają prace klasowe i oddają je zgodnie z przyjętym w statucie szkoły terminem odpowiedź zawsze zaznaczyła 1 osoba, prawie zawsze zaznaczyło 11 uczniów, **często - 13 osób, czasem - 33 osoby, 2 ankietowanych** uczniów uznało, że nauczyciele **nigdy** nie oddają prac terminowo. Przy odpowiedzi czasem i nigdy uczniowie dodawali komentarze np.:

„pani profesor [redacted] często po terminie”,

„profesor [redacted] nie oddaje prac i nie omawiamy ich, nie możemy dowiedzieć się jakie zrobiliśmy błędy”,

„nie wszyscy nauczyciele, zdarzyło się że sprawdzian był oddany po miesiącu”,

„[redacted] z wielkim opóźnieniem”,

„prace nie oddawane w terminie, długo się czeka na oceny”,

„zdarza się, że testy są przetrzymywane”,

„niektórzy potrzebują na to dwa razy więcej czasu niż jest napisane w statucie”,

„tylko z jednego przedmiotu prace są oddawane terminowo”,

„czasem trzymają je miesiąc”,

„prace u niektórych nauczycieli są oddawane z dwu miesięcznym opóźnieniem, lub nawet dłużej”,

„czasem nawet po miesiącu”,

„z dwóch przedmiotów nigdy nie są w terminie”,

„zajmuje im to więcej czasu co uniemożliwia poprawę!”,

„niektórzy bardzo opóźniają, nawet o 2 miesiące!”,

„większość nauczycieli oddaje prace po terminie, czasem na prace czeka się miesiąc a nawet semestr...”

„nie wszyscy, ale rozumiem, że mają bardzo dużo pracy”,

Parafy*.....

.....
kontrolującego/ych

.....
dyrektora szkoły/placówki

7. Zalecenia

1. W ramach prowadzonego nadzoru pedagogicznego w szkole, wzmocnić nadzór w stosunku do nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania praw ucznia, wynikających z zapisów w statucie szkoły, zgodnie z art. 39 ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. (Dz. U. z 2015 r. Nr 2156) w związku z art. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191 i 1198 oraz z 2015 r., poz. 357).
2. Zaleca się na podstawie art. 44e ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2156) określić w statucie szkoły sposób udostępniania dokumentacji oceniania ucznia, do wglądu uczniowi lub jego rodzicom, z uwzględnieniem uwag zawartych w protokole kontroli.
3. Uzasadniając ustalone oceny z prac pisemnych przestrzegać zapisu §48a ust. 9 statutu szkoły.
4. Ocenianie i klasyfikowanie uczniów prowadzić zgodnie z przepisami rozdziału 3a znowelizowanej ustawy o systemie oświaty (Dz. U z 2015 r., poz. 2156) oraz zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. 2015, poz. 843), z uwzględnieniem dostosowania szkolnych dokumentów, dotyczących oceniania wewnątrzszkolnego do obowiązujących przepisów prawa oświatowego.

Termin realizacji zaleceń 1- 4: 30 dni.

8. Ujawnione nieprawidłowości, w zakresie nieobjętym tematyką kontroli: nie stwierdzono.
9. Dyrektor szkoły ma prawo zgłosić Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty w ciągu 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole. W przypadku nie zgłoszenia zastrzeżeń, dyrektor szkoły/placówki jest obowiązany powiadomić Mazowieckiego Kuratora Oświaty o sposobie ich realizacji oraz organ prowadzący szkołę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń.

10. Protokół podpisali:

(dyrektor szkoły/placówki)

W załączeniu:

STARSZY WIZYTATOR

Teresa Glinka

(przeprowadzający kontrolę)

Parafy*.....

kontrolującego/ych

dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. nr 168, poz. 1324) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor szkoły/placówki, w której przeprowadzono kontrolę, a drugi włącza się do akt kontroli.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli:

18 stycznia 2016 r.

DYREKTOR
XIX Liceum Ogólnokształcącego
im. Powstańców Warszawy
Anna Piekarska
Anna Piekarska

.....
(data, podpis i imienna pieczęć dyrektora szkoły/placówki)

Warszawa, dnia 18 stycznia 2016 r.

Parafy* *A* *Wif*
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. nr 168, poz. 1324) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.